

Bjerknes Wahl-Larsen AS
Kronprinsens gate 5

0251 OSLO
Norge

Deres ref.:

Vår ref.: 2010/0176-3

Dato: 06.07.2012

Avgjørelse A2012-10 - Elretur AS - konkurranseloven § 12 tredje ledd, jf. § 10 og/eller § 11 - avslag på anmodning om å pålegge opphør

- (1) Konkurransetilsynet viser til brev av 24. februar 2010 (heretter "klagen") hvor Ragn-Sells Elektronikkretur AS klager inn Elretur AS (heretter "Elretur") for brudd på konkurranseloven § 10 og/eller § 11, samt øvrig korrespondanse i sakens anledning.

Sakens bakgrunn

- (2) Ragn-Sells Elektronikkretur AS heter i dag Elsirk AS (heretter "Elsirk" eller "klager") og eies av Ragn-Sells AS. Selskapet er et landsdekkende og godkjent returselskap for EE-avfall.
- (3) Elretur er et landsdekkende og godkjent returselskap for EE-avfall.
- (4) Det følger blant annet av klagen at markedet for returtjenester for EE-avfall er regulert i avfallsforskriften kapittel 1. Klager viser blant annet til at EE-avfall er definert i avfallsforskriften § 1-3, og at forskriften pålegger både produsenter, importører og forhandlere av EE-avfall, samt kommuner, en rekke forpliktelser knyttet til håndtering av slikt avfall.
- (5) Det opplyses i klagen at Klima- og forurensingsdirektoratet på tidspunktet for klagen hadde godkjent følgende fire kollektivt finansierte returselskaper: Elretur, RENAS AS, Elektronikkretur og Euroenvironment AS.
- (6) Ifølge klager gjelder det en hente- og mottakplikt for hver enkelt produktgruppe avfall som returselskapets medlemmer har befatning med, jf. avfallsforskriften § 1-14 annet ledd. Videre gjelder det en geografisk innsamlingsforpliktelse for å sikre at det samles inn avfall også i utkantstrøk. Ifølge klager fastsetter avfallsforskriften at returselskapet i løpet av de siste seks måneder må ha hentet eller mottatt EE-avfall fra minst 75 prosent av landets kommuner, dog slik at alle fylker dekkes. Det fremkommer videre at over en treårsperiode økes kravet til henting fra alle landets kommuner til 90 prosent. Det opplyses også at mangelfull oppfylging av innsamlingsforpliktelsen representerer et avvik etter avfallsforskriften, og at returselskapets sertifisering trekkes tilbake dersom avvik ikke rettes.
- (7) Klagen gjelder en avtale om innsamling av EE-avfall som Elretur ifølge klager på et tidspunkt inngikk med de fleste av landets interkommunale selskaper (heretter "IKS-avtalen"). IKS-avtalen sprang ut av en rammeavtale mellom Avfall Norge og Elretur. Avfall Norge er en interesseorganisasjon for kommunale og interkommunale avfallsselskaper. Det følger av

klagen at IKS-avtalen gjaldt EE-avfall produktgruppe 1-4, som i hovedsak stammer fra husholdningene, og som i stor grad samles inn via kommunale oppsamlings- og avfallsplasser.

- (8) Klager viser til at IKS-avtalens punkt 2 inneholdt en bestemmelse om leveringsplikt for kommunene. Denne hadde ifølge klager som konsekvens at det meste av avfallet i produktgruppe 1-4 havnet i Elreturs system, og at de øvrige returselskapene dermed fikk liten eller ingen mulighet til å samle inn slikt avfall. Slik klager ser det innebar ordningen en form for subsidie fra de mest effektive interkommunale selskaper til de mindre effektive, da vederlaget skulle være likt for alle landets interkommunale selskaper.
- (9) Klager gjør blant annet gjeldende at bestemmelsen om leveringsplikt i avtalen utgjør en eksklusivitetsbestemmelse, og at virkningen var at klager i de tre siste årene før tidspunktet for klagen ikke maktet å oppfylle sin geografiske innsamlingsforpliktelse for produktgruppene 1-4. Det opplyses i klagen at i en situasjon der et returselskap står i fare for å miste sin sertifisering, kan Elretur, som har overskudd på slikt avfall, tilby selskapet å kjøpe det som mangler. Ifølge klager kan Elretur i en slik situasjon, forlange hvilken som helst pris.
- (10) Klager gjør også gjeldende at IKS-avtalen effektivt hindret konkurransen om nye medlemmer som har forpliktelser i produktkategori 1-4, som følge av at nye medlemmer resulterer i økt innsamlingsforpliktelse for EE-avfall som det er begrenset tilgang til.
- (11) Klager viser videre til at Elretur har øvet press på blant andre Ragn-Sells for å inngå en clearingavtale der returselskapene skal "selge" hverandre de overskuddsvolumer det enkelte selskap har. Manglende oppfylging av geografisk innsamlingsforpliktelse skaper et press i retning av å akseptere en slik avtale.
- (12) Klager anfører at Elreturs avtale med de interkommunale selskapene er i strid med konkurranseloven § 10 og/eller § 11 fordi den pålegger IKS-ene å levere en bestemt type EE-avfall kun til Elretur (eksklusiv leveringsforpliktelse). Dette, i kombinasjon med at avtalen er inngått med de fleste av landets interkommunale selskaper, forhindrer ifølge klager konkurranse i markedet for innsamling av EE-avfall.
- (13) Elektronikkretur anmoder på denne bakgrunn Konkurransetilsynet om å pålegge Elretur å bringe atferden til opphør, jf. konkurranseloven § 12.

Konkurransetilsynets vurdering

- (14) Konkurransetilsynet kan pålegge foretak eller sammenslutninger av foretak som overtrer forbudene i konkurranseloven §§ 10 og 11 å bringe overtredelsen til opphør, jf. konkurranseloven § 12 første ledd.
- (15) Konkurransetilsynet mottar svært mange henvendelser om påståtte overtredelser av konkurranseloven § 10 og § 11. Konkurransetilsynet har ikke ressurser til å realitetsbehandle alle disse henvendelsene, og har adgang til å avslå en anmodning om påbud om opphør på bakgrunn av en prioritetsvurdering, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. Konkurransetilsynet har således en betydelig skjønnsmessig adgang til å prioritere sine ressurser og derved hvilke saker det finner hensiktsmessig å ta opp til behandling.
- (16) Konkurransetilsynet har etter en konkret helhetsvurdering ikke funnet grunnlag for å prioritere ytterligere ressurser til videre behandling av saken. I denne vurderingen har tilsynet sett hen til sakens omfang, betydning og de ressurser som vil være påkrevd for å ta endelig stilling til om konkurranselovens forbudsbestemmelser er overtrådt. Tilsynet har i vurderingen også hensyntatt den betydelige saksmengden som for tiden er til behandling.
- (17) Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at personer/foretak som mener seg rammet av en overtredelse i strid med konkurranseloven §§ 10 og 11 selv kan forfølge forholdet ved å reise sak for domstolene. Klager er således ikke avhengig av at Konkurransetilsynet involverer seg i saken og eventuelt griper inn, for å beskytte seg mot en overtredelse.
- (18) Konkurransetilsynet er, til tross for beslutningen om ikke å prioritere ytterligere ressurser til å forfølge denne saken, takknemlig for å motta henvendelser som kan bidra til å øke tilsynets markedskunnskap, herunder vise hvordan et marked fungerer.

- (19) Avgjørelsen kan påklages innen tre uker, jf. konkurranseloven § 12 tredje ledd. En eventuell klage stiles til Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.

Med hilsen

Gjermund Nese
Gjermund Nese (e.f.)
nestleder

Birgitte Brevik
Birgitte Brevik
seniorrådgiver